Regionshuset
Viborg

Kontoret for Jordforurening og Råstoffer
Skottenborg 26
DK-8800 Viborg
Tel. +45 7841 1999
www.raastoffer.rm.dk

Bilag C.1

Vurdering efter habitatbekendtgørelsen i forbindelse med ansøgning om råstofindvinding på del af matr.nr. 18 Balle By, Rosmus i Syddjurs Kommune

Dato 22-09-2026
Sagsbehandler Mathias Gustavsen
raastoffer@ru.rm.dk
Tel. +45 40308515
Sagsnr. 1-50-71-20-23

A. Lovgrundlag

A.1 Natura 2000

Før Region Midtjylland giver tilladelse til råstofindvinding efter råstoflovens[1] § 7, skal regionen i henhold til § 6, stk. 1 i habitatbekendtgørelsen[2] vurdere om det ansøgte, i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Denne vurdering kaldes derfor en Natura 2000-væsentlighedsvurdering.

Vurderingen af om en plan eller et projekt påvirker et Natura 2000-område væsentligt er baseret på, om projektet kan påvirke de karakteristika og miljømæssige forhold, der kendetegner det konkrete Natura 2000-område, herunder særligt de konkret fastsatte bevaringsmålsætninger for de arter og naturtyper, der er på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

Hvis det i væsentlighedsvurderingen ikke kan udelukkes, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan der ikke meddeles tilladelse til det ansøgte.

---

1 LBK nr. 1230 af 20/11/2024 Bekendtgørelse af lov om råstoffer.
2 Bekendtgørelse nr. 1098 af 21/08/2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer.

Væsentlighedsvurderingen og, hvis påkrævet, konsekvensvurderingen skal fremgå af myndighedens afgørelse, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 4.

Region Midtjyllands konkrete Natura 2000-væsentlighedsvurdering for det ansøgte råstofindvindingsprojekt fremgår af afsnit B.

A.2 Bilag IV-arter

Tilladelse til råstofindvinding efter råstoflovens § 7, stk. 1 er omfattet af habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3, nr. 1 og derved forpligtelsen i habitatbekendtgørelsens § 10. Før Region Midtjylland giver tilladelse efter råstoflovens § 7, stk. 1, skal regionen således vurdere, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområder, jf. habitatbekendtgørelsen § 10.

Et yngle- eller rasteområde forstås som en samling af lokaliteter, hvor en bestand af en art yngler eller raster, og ikke som hver enkelt lokalitet eller forekomst, medmindre der ikke er økologisk sammenhæng med andre lokaliteter eller forekomster. Ofte vil de enkelte lokaliteter i et sådant "netværk" af lokaliteter, der udgør et yngle- eller rasteområde, indbyrdes supplere hinanden i at opretholde bestanden. Betydningen af de enkelte lokaliteter i netværket kan afhænge af bestandens tæthed og spredningsmuligheder.

Ved vurderingen af om et yngle- eller rasteområde beskadiges eller ødelægges, er det afgørende, om den økologiske funktionalitet kan opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Vurdering af, hvorvidt en bilag IV-art vil blive påvirket af et givent projekt, forudsætter blandt andet kendskab til arternes konkrete forekomst og udbredelse i det berørte område, spredningsmuligheder og økologiske sammenhænge.

Region Midtjyllands konkrete vurdering af bilag IV-arter for det ansøgte råstofindvindingsprojekt fremgår af afsnit C.

B. Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 48 Stubbe Sø, som omfatter habitatområde H44. Natura 2000-området er beliggende ca. 5,8 km sydvest for det ansøgte areal.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området fremgår af nedenstående tabel[3].

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 44		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Vandløb (3260)	Tør hede (4030)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkege-krat (9190)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Odder (1355)	Damflagermus (1318)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Natura 2000-området er, jf. Natura 2000-planen og seneste basisanalyse (2022-2027), specielt udpeget for at beskytte selve Stubbe Sø og de naturværdier, der knytter sig hertil, herunder odder og damflagermus. Området rummer større arealer med elle- og askeskov og surt overdrev, samt rigkær og tidvis våd eng, der ikke er arealmæssigt dominerende, men indeholder forekomster af god naturmæssig værdi.

Miljøpåvirkninger som følge af indvinding af råstoffer på land er som regel forholdsvis lokale. Det ansøgte råstofindvindingsprojekt er en ansøgning om fortsættelse af den hidtidige drift af råstofgraven, dog uden drift af graven i weekenden, nedknusning og vådsortering, som er en del af den nuværende drift. Regionen vurderer dermed, at råstofgravens påvirkninger på omgivelserne vil være mindre end de er i dag. Det fremgår ydermere af ansøgningsmaterialet, at der foretages vanding af materialeoplag, interne køreveje og adgangsvej for at begrænse støvgener. Der etableres jordvolde mod nærmeste bebyggelse for at begrænse støjgener. Da der er tale om fortsættelse af det nuværende graveprojekt, graves der allerede dybt under terræn, og skrænterne samt gravefronten fungerer dermed også som både støv- og støjafskærmning for omgivelserne. Der indvindes ikke råstoffer under grundvandsspejlet eller vand til grusvask. Med de planlagte tiltag vurderer regionen, at potentielle påvirkninger fra den ansøgte råstofindvinding vil være meget begrænsede og kun påvirke de helt nære arealer omkring det ansøgte areal.

[3] Miljøstyrelsen, juni 2023: Natura 2000-plan 2022-2027. Stubbe Sø. Natura 2000-område nr. 48. Habitatområde H44.

Habitatnaturtyper
Der er ingen risiko for påvirkning af Natura 2000-områdets habitatnaturtyper. Dette begrundes med afstanden til habitatnaturtyperne samt det, at der ikke indvindes under grundvandet eller indvindes vand til grusvask. Der er ligeledes ingen søer eller vandløb i nærheden af det ansøgte areal, der kan blive påvirket af projektet, eller som har hydrologisk forbindelse til habitatnaturtyperne på udpegningsgrundlaget.

Habitatarter
Odder (1355) og damflagermus (1318) er på udpegningsgrundlaget for N48. Der er foretaget opslag på Naturdata[4], Arter.dk[5] og Naturbasen.dk[6]. Kun kvalitetssikrede registreringer er medtaget. Registreringer ældre end 10 år er ikke medtaget.

Der er ingen registrering af odder eller damflagermus inden for eller i nærheden af det ansøgte areal.

Nærmeste registrering af odder og damflagermus er 1,1 km mod syd i tilknytning til Nørresø.

Odder kan findes i alle akvatiske miljøer, hvor der er føderessource, lav forstyrrelsesgrad og gode skjulemuligheder. Odderen lever i tilknytning til både stillestående og rindende vand, salt- og ferskvand. Uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, med gode skjulmuligheder i form af vegetation, er oplagte levesteder.

Odder er en meget mobil art med et stort spredningspotentiale. Dog er odderen afhængig af sammenhæng mellem vandløb og våde naturtyper for at kunne sprede sig over større afstande i landskabet.

Der er ingen egnede spredningskorridorer mellem odderens egnede levesteder inden for Natura 2000-området mod sydvest og det ansøgte areal. Som tidligere redegjort er der ingen risiko for påvirkning af våde naturtyper omkring det ansøgte areal, da der ikke indvindes under grundvandet eller indvindes vand til grusvask. Regionen vurderer derfor, at der ikke er noget risiko for påvirkning af odder på udpegningsgrundlaget for N48.

Dagkvarterer for damflagermus findes i huse og sjældnere i træer med hulheder. Ynglekolonierne ligger oftest i nærheden af gode fourageringsområder over større søer, åer, fjorde, sunde og vådområder. Damflagermus overvintrer i underjordiske rastesteder, fx kalkgruber, bunkere, iskældre eller lign. Damflagermusens

[4] Naturdata - Danmarks Miljøportal (miljoeportal.dk), opslag d. 17/12-2024
[5] Arter.dk - Fundsøgning, opslag d. 17/12/2024
[6] Naturbasen.dk – Fundsøgning (licens E24/2023), opslag d. 17/12/2024

foretrukne jagthabitater er åbne vandflader på større søer og åer samt brakvandområder i fjorde, sunde og vige. Her jager de ofte ret langt ude over vandet.

Der er ingen bygninger eller træer inden for det ansøgte areal. Flere steder langs afgrænsningen af det ansøgte areal står samlinger af træer. Træerne fældes ikke i forbindelse med den ansøgte råstofindvinding.

Råstofgraven er beliggende i et område, som bærer præg af, at der er foregået råstofindvinding siden før 1950'erne. Landskabet er varieret og rummer mange forskellige strukturer af landbrug, skovområder, større og mindre søer samt enkeltstående huse og gårde. Det er derfor sandsynligt, at damflagermus findes i området. Regionen vurderer dog, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt ikke vil have en væsentlig påvirkning på damflagermus på udpegningsgrundlaget for N48, da projektet ikke medfører påvirkning på potentielle yngle- og rasteområder for damflagermus uden for N48 eller påvirker potentielle jagtområder.

Kumulation
Det ansøgte areal ligger i et område, der er præget af råstofindvinding. Der er i øjeblikket tre aktive råstofgrave mod nordøst omkring 1 km fra det ansøgte areal. Derudover har regionen modtaget fem ansøgninger om erhvervsmæssig råstofindvinding nordvest, nord og nordøst for det ansøgte areal, hvor nærmeste ansøgning er omkring 1 km mod nordvest. Regionen har ikke kendskab til øvrig planlægning eller projekter i nærheden, der i kumulation med det ansøgte kan have en væsentlig påvirkning på Natura 2000-området.

Som tidligere beskrevet er miljøpåvirkninger som følge af indvinding af råstoffer på land som regel forholdsvis lokale og påvirker kun de helt nære omgivelser. Da regionen vurderer, at der ikke er nogen risiko for påvirkning af Natura 2000-området, vurderer regionen ligeledes, at der ikke er noget risiko for påvirkning i kumulation med andre planer eller projekter i området.

Øvrige Natura 2000-områder er beliggende længere fra det ansøgte areal end N48. Regionen vurderer med tilsvarende begrundelser, som for N48, at der ikke er risiko for påvirkning af øvrige Natura 2000-områder.

Region Midtjylland vurderer samlet, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt ikke vil påvirke Natura 2000-områders bevaringsmålsætninger eller udpegningsgrundlag. Region Midtjylland finder derfor, at der ikke skal foretages en nærmere

konsekvensvurdering af påvirkninger på Natura 2000-områder jf. habitatbekendtgørelsens § 6 stk. 2.

C. Bilag IV-artsvurdering

Baseret på "Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV"[7], "Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. Del 2 – Odder og flagermus"[8] samt NOVANAS artsregistreringer[9] er det sandsynligt, at følgende arter kan forekomme i projektområdet: Odder, flere arter af flagermus, stor vandsalamander, spidssnudet frø, løgfrø, og markfirben.
Selvom strandtudse generelt ikke er udbredt i området, er den typisk at finde i områder med råstofindvinding.

Region Midtjylland har foretaget opslag på Naturdata[10], Arter.dk[11] og Naturbasen.dk[12]. Kun kvalitetssikrede registreringer er medtaget. Registreringer ældre end 10 år er ikke medtaget.

Der er ingen registreringer af bilag IV-arter inden for det ansøgte areal.

Odder
Nærmeste registrering af odder og damflagermus er 1,1 km mod syd i tilknytning til Nørresø.

Odder kan findes i alle akvatiske miljøer, hvor der er føderessource, lav forstyrrelsesgrad og gode skjulemuligheder. Odderen lever i tilknytning til både stillestående og rindende vand, salt- og ferskvand. Uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, med gode skjulmuligheder i form af vegetation, er oplagte levesteder.

Der er flere § 3-beskyttede søer omkring det ansøgte areal samt et beskyttet vandløb 240 m mod nordøst, hvor der er registreret odder. Som tidligere redegjort er der ingen risiko for påvirkning af våde naturtyper omkring det ansøgte areal, da der ikke indvindes under grundvandet eller indvindes vand til grusvask. Regionen vurderer dermed, at det ansøgte projekt ikke vil beskadige eller ødelægger yngle- og rasteområder for odder.

---

[7] Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, Aarhus Universitet, DCE, Videnskabelig rapport nr. 520
[8] Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. Del 2 – Odder og flagermus, Aarhus Universitet, DCE, Videnskabelig rapport nr. 603
[9] NOVANA Arter (au.dk)
[10] Naturdata - Danmarks Miljøportal (miljoeportal.dk), opslag d. 17/12-2024
[11] Arter.dk - Fundsøgning, opslag d. 17/12/2024
[12] Naturbasen.dk – Fundsøgning (licens E24/2023), opslag d. 17/12/2024

Flagermus
Nærmeste registrering af flagermus er en uspecificeret art 180 m mod nord. Derudover er der registreret vand-, brun-, syd-, dværg-, trold- og pipistrelflagermus samt brun langøre omkring 830 m mod syd i tilknytning til Nørresø og Rugården.
Der er ingen bygninger eller træer inden for det ansøgte areal. Flere steder langs afgrænsningen af det ansøgte areal står samlinger af træer. Træerne fældes ikke i forbindelse med den ansøgte råstofindvinding. Landskabet omkring råstofgraven er generelt varieret og rummer mange forskellige strukturer af landbrug, skovområder, større og mindre søer samt enkeltstående huse og gårde. Det er derfor sandsynligt, at flagermus findes i området. Regionen vurderer dog, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for flagermus, da projektet ikke involverer fældning af træer eller nedrivning af bygninger. Efterbehandlingen af det ansøgte areal involverer ligeledes beplantning med træer på den østlige del af arealet, som på sigt kan udgøre nye yngle- og rasteområder for flagermus.

Padder
Nærmeste registrering af stor vandsalamander er 1 km mod nordvest og nærmeste registrering af spidssnudet frø er 340 m mod nordøst. Øvrige padder er registreret mere end 10 km fra det ansøgte areal.

Stor vandsalamander både yngler og raster i vandhuller af meget forskellige størrelser og typer. Arten kan findes ynglende i vandhuller under tilgroning, men der skal være sol på næsten hele vandfladen for at bestanden kan klare sig på længere sigt. De foretrukne rasteområder på land er især i skovområder tæt på vandhullet, under stammer med råddent træ, sten, døde blade og i musehuller. Størstedelen af bestanden opsøger rasteområder samt koloniserer nye vandhuller inden for få hundreder meter fra deres yngleområder.

Spidssnudet frø er en af de danske paddearter, der kan findes i den største variation af naturtyper. Arten yngler i mange typer af vandhuller, men især i vandhuller i enge, moser
og klitheder. Spidssnudet frø kan findes rastende på både næringsfattige og næringsrige lokaliteter, enge og moser, fugtige heder, tørre heder, strandenge, græsmarker eller fugtige løvskove, og ældre naturskovsagtige, fugtige, lysåbne nåleskove. Spidssnudet frø bruger ofte huller i jorden, som skjulested. Størstedelen af bestanden opsøger rasteområder samt koloniserer nye vandhuller inden for få hundreder meter fra deres yngleområder.

Løgfrø yngler i et bredt spektrum af vandhuller og vandsamlinger lige fra helt små vandhuller til søer og moser på flere hektar og fra lavvandede, tidvise oversvømmelser og vandhuller, til permanente vandhuller og søer. Arten raster og fouragerer i områder med

sandede, næringsfattige bakker og lysåbne, tørre, soleksponerede skråninger og skrænter, udyrkede skel, jorddiger, levende hegn og mindre krat. Raste- og fourageringsområderne kan også være både udyrkede og dyrkede arealer med løs, sandet jord, som eksempelvis kartoffelmarker, men uden mekanisk jordbehandling. Løgfrø vandrer generelt ikke mange meter fra deres yngleområde.

Strandtudsen yngler i lavvandede ofte temporære vandsamlinger og raster på åbne arealer med enten ingen eller meget lav bevoksning. Egnede områder er typisk klitformationer med vindbrud i bevoksningen, enge og strandenge med meget lav vegetation og vegetationsfattige klippekyster. Råstofgrave som grusgrave er gode levesteder for strandtudsen, fordi der, så længe gravene er aktive, hele tiden opstår nye, bare vandhuller samtidigt med, at arten har gode muligheder for at søge føde på de sparsomt bevoksede arealer.

Der er ingen egnede yngle- og rasteområder for stor vandsalamander eller spidssnudet frø inden for det ansøgte areal. Nærmeste potentielle yngle- og rasteområder for stor vandsalamander og spidssnudet frø er § 3-søerne 240 m vest og 460 m øst for det ansøgte areal samt en skovmose 340 m mod nord (ikke § 3-beskyttet), hvor der foreligger en kommunal registrering af spidssnudet frø. Som tidligere redegjort er der ingen risiko for påvirkning af våde naturtyper omkring det ansøgte areal, da der ikke indvindes under grundvandet eller indvindes vand til grusvask. Regionen vurderer dermed, at det ansøgte projekt ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for stor vandsalamander eller spidssnudet frø.

Råstofgravens sandede, soleksponerede skrænter kan potentielt udgøre rasteområder for løgfrø. Da løgfrø dog generelt ikke vandrer mange meter fra dens yngleområde, er dens rasteområder typisk i nær tilknytning til dens yngleområder. Nærmeste potentielle yngleområde er § 3-søen 240 m mod vest, som er opstået som gravesø i forbindelse med råstofindvinding på arealet før 2000. På baggrund heraf vurderer regionen, at der er flere egnede rasteområder for løgfrø i tæt tilknytning til den tidligere gravesø, såfremt løgfrø yngler i søen. Regionen vurderer, at der ikke forekommer yngle- og rasteområder for løgfrø inden for det ansøgte areal, og det ansøgte projekt vil dermed ikke beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for løgfrø.

Grundet arternes spredningsevner og afstanden mellem de potentielle yngle- og rasteområder vurderer regionen ligeledes det usandsynligt, at arterne vandrer på tværs af det ansøgte areal. Råstofgraven vil dermed ikke udgøre en barriereeffekt for spredning af stor vandsalamander, spidssnudet frø og løgfrø mellem deres yngle- og

rasteområder, og regionen vurderer dermed, at den økologiske funktionalitet er intakt.

Ved en flyfotogennemgang fremgår det, at der siden 2000'erne har været flere midlertidige vandsamlinger i den aktive råstofgrav. Selvom strandtudse generelt ikke er udbredt på Djursland, indikerer flere ældre og ikke-kvalitetssikrede registreringer på Arter.dk og Naturbasen.dk, at arten forekommer sporadisk i området. Regionen vurderer dermed, at der er egnede yngle- og rasteområder for strandtudse i den aktive råstofgrav.

I forbindelse med ansøgningen har WSP Danmark (herefter WSP) foretaget en kortlægning af strandtudse i det ansøgte område. Se bilag C.2. Af kortlægningen fremgår det at der er gode naturtilstande for strandtudser i området. Strandtudse er derfor eftersøgt i området, men ikke observeret i forbindelse med undersøgelsen.

På baggrund af de udførte besigtigelser og eftersøgninger vurderer regionen, at strandtudse ikke forekommer i råstofgraven, og der ikke er risiko for påvirkning af artens yngle- og rasteområder, ved fortsat indvinding i råstofgraven.

Markfirben
Nærmeste tidligere registrering af markfirben er omkring 500 m mod nord.

Yngle- og rasteområderne for markfirben overlapper ofte hinanden. Markfirben både yngler og raster typisk på kraftigt soleksponerede skråninger med veldrænede, løse jordtyper og sparsom bevoksning. Områderne må gerne indeholde skjulesteder som stensætninger og –bunker, buskadser og urtetykninger. Som overvintring benytter markfirbenet forskellige former for huller i jorden på veldrænede steder, typisk i forbindelse med de soleksponerede skråninger.

Regionen har på den baggrund vurderet, at der er egnede yngle- og rasteområder for markfirben i den aktive råstofgrav i form af sydvendte bare skråninger med sparsom vegetation.

WSP har foretaget eftersøgning og kortlægning af markfirben i råstofgraven. Den nordvestlige del af råstofgraven er vurderet som et egnet levested, og forekomst af markfirben er registreret flere gange her, se bilag C.2. Derudover er der udpeget tre områder langs den nordlige del af graven, centralt og mod øst, som værende egnede levesteder for arten. Det resterende areal af råstofgraven er i kortlægningen vurderet som værende uegnet som levested for arten.

Da ansøgningen ikke omfatter den nordlige del af råstofgraven, hvor de egnede levesteder findes, vurderer regionen ikke, at der er risiko

for påvirkning af artens yngle- og rasteområder ved indvinding af råstoffer inden for det ansøgte areal.

Ved efterbehandling af råstofgraven ved tilkørsel af jord vil den nordlige del af råstofgraven (det tidligere graveområde) heller ikke blive berørt og den nordvendte skråning vil blive etableret med et anlæg på 1:4 jf. den godkendte efterbehandlingsplan, se bilag B.2. En skråningshældning på 1:4 sikrer, at der ikke ved efterbehandlingen kan ske skred hen mod til de sydvendte skråninger med markfirben, og at de sydvendte skråninger ikke kommer i skygge fra andre skråninger.

Sammenfatning
På baggrund af ovenstående gennemgang af arter, resultater af feltundersøgelser og konkrete vurderinger i forhold til råstofindvindingens potentielle påvirkning, vurderer Region Midtjylland samlet, at projektet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyre- eller plantearter eller påvirke den økologiske funktionalitet for nogen arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

Regionen vurderer dermed ikke, at der skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på konkrete bilag IV arter jf. habitatbekendtgørelsen.